

La mecànica de l'actor

Té vint-i-sis anys. Havia de ser mecànic de cotxes, però va canviar les rodes pel teatre. Amb un canvi de marxes vertiginós, Ramon Madaula porta cinc anys sense parar entre escenaris i cinema. Després de trepitjar els teatres de Barcelona i actuar durant una temporada a Madrid, compartirà amb Fernando Fernán Gómez la pròxima aventura professional.

Andreu Sotorra

A Madrid, doncs?

—A Madrid, ara hi estic fent una obra de Rafael Alberti que es diu *El hombre deshabitado*. Es tracta d'un muntatge del *Centro Cultural de la Villa*, amb José María Roderó com a cap de cartellera i tot un altre grup de gent molt interessant. Ja hi som des de l'octubre, hem fet una gira per l'estat i ara hem tornat a Madrid perquè només l'havíem representada dos mesos.

¿De qui depèn la companyia de la Villa?

—És la companyia titular del mateix *Centro Cultural*. I aquesta, la primera producció que fa i amb el suport de l'Ajuntament de Madrid.

¿Hi vas anar a parar perquè t'ho van demanar, doncs?

—Sí, més o menys. Aleshores m'estava a Madrid fent la sèrie de televisió *Pedro I el cruel* i estaven buscant un actor jove, no el trobaven, i van saber que jo actuava en la sèrie televisiva i que anava amb les característiques que necessitaven. Després d'una prova em van donar directament el paper. No em coneixien, vaja.

¿Això vol dir que la televisió continua sent el punt d'ajuda més important per a la promoció professional?

—Sí, però en aquest cas la sèrie encara no havia passat per la pantalla. O sigui, que es tractava només de la relació entre la gent del món teatral i prou.

—Aquí vas fer entre altres coses el *Cyrano* de Bergerac...

—Sí, el *Cyrano*, després de debutar amb *L'auca del senyor Esteve*, també vaig treballar amb *La ronda*, de Mario Gas, i després vaig passar al Lliure a fer el *Lorenzaccio*, i tret d'algunes pel·lícules fetes a Barcelona, poca cosa més.

—I lectures de poesia...

—Sí, aquesta darrera feta sobre poemes de l'Àlex Susanna, al Lliure, amb l'Ovidi Montllor, el Pere

Anglas i el Jordi Bosch... Em va cridar en Maicas, però això són parèntesis entremig que et lliguen amb la gent d'aquí.

—Però, en definitiva, la teva formació com a actor la fas a Barcelona...

—Sí, del tot. Jo vaig sortir de l'Institut del Teatre de la promoció del 84, que deien que era molt mala promoció i la veritat és que n'hi ha uns quants que estem treballant.

¿I amb vint-i-sis anys no és un camí molt ràpid el que has fet?

—Potser sí. Però ha anat així. Mira, a Madrid, hi vaig anar per una cosa de sis mesos i porto un any. Ara em demanen per a altres coses. Però, vaja, el que voldria és estar a cavall entre els dos punts, si pot ser.

—A veure, tu ets de Sabadell, de pares catalans i format amb actors catalans. Et trobes de cop i volta treballant en una altra llengua, una altra manera de fer... ¿Com has assolit aquest canvi o aquesta adaptació?

—Mira, el primer problema que vaig tenir va ser amb Televisió Espanyola arran de la sèrie de *Pedro el cruel*. La cosa era clara: «Et donem el paper amb la condició que arreglis l'accent... i, si no, no el fas».

—Igual que amb la *Mercedes Milà*, i *TV3*, vaja...

—Aleshores jo tenia dos mesos i em vaig preocupar amb una professora d'aquí, la María Jesús, que, a més d'actriu, ha fet classes a molts actors i, mira, castellà amunt, castellà avall... Fins que me'n vaig sortir.

—I ara ja no et nota ningú que l'accent és forà?

—Quan parlo espontàniament, sí; però, interpretant no. En fi, és una feina com una altra. I si la fas, la fas bé.

—Molt bé, però, a banda de la llengua, els actors catalans tenen altres hàndicaps a Madrid... o ¿què hi aporten?, si vols dir-ho així...

—Jo no voldria dir que siguem

millors actors o pitjors actors perquè allà n'hi ha una diferència. Nosaltres, aprofundim més en el propi ofici. Ens el prenem molt seriosament. I això ens ho admiren. I acaben agraint-ho els directors i els productors de Madrid, perquè en els d'allà no es troba tan sovint aquesta característica.

¿Més rigor, doncs?

—No ho sé... Però suposo que és l'escola que hem tingut.

—Però diuen que la millor escola és l'escenari. I a Barcelona l'escenari ha flaquejat molt per als joves actors...

—Però allà potser tenen una escola més falsa. Es fa molt, però no hi ha tanta qualitat, a part que hi ha coses que estan molt bé, parlant només de teatre, perquè el cinema és una altra cosa. No hi ha dubte que a Barcelona hi ha molt més rigor en la manera de treballar a l'escenari.

—La teva trajectòria a Barcelona amb *Flotats-Poliorama*, *Puigcorbè-Lliure* i *Mario Gas-Condal* ha estat, doncs, la millor escola...

—Per mi, sí, de les millors.

¿Què penses d'aquest tractament paternalista envers els joves? *Jove creació, carnets joves, promocions...* Perquè tu tens 26 anys i t'has disparat d'aquesta roda proteccionista espavilant-te tot sol...

—Hi tingut molta sort...

¿Però t'ho podies imaginar fa quatre anys, quan vas acabar a l'Institut del Teatre?

—M'ho imaginava, perquè ho volia. De la dotzena d'actors i actrius que van sortint cada any, és clar, no tothom ha tingut la mateixa sort.

¿T'han ajudat els papers que has fet i les obres?

—Sense dubte, perquè han estat papers de molta responsabilitat als quals he hagut de dedicar-me molt profundament. I això m'ha exigit molt més.

¿I creus que hi ha algun secret per als que comenceu?

—A part de la sort, que hi hagi

«Madrid valora molt el rigor dels actors catalans».

aquestes ganes de treballar, i, a més, jo he tingut la coincidència que és el fet d'unes característiques físiques que van bé per als papers que demanen els directors. Tot plegat ha fet que aquests cinc anys no hagi parat.

—*Parlem de projectes, doncs, perquè queda clar que no penses parar...*

—Em sembla que he decidit que en puc viure, sí.

—*¿Quina és la pròxima?*

—A part de l'obra de Madrid, començo a rodar una pel·lícula amb Fernando Fernán Gómez, que en serà el director i el guionista, amb un guió molt divertit. A part que és un personatge molt entranyable i amb qui diuen que es treballa molt bé. I després hi ha un projecte de teatre entre Madrid i Barcelona, però m'he de decidir...

—*O sigui, que ja comences a triar...*

—Doncs, per a la temporada vinent, sí... Però no m'agrada gens haver de decidir. M'agradaria més que els altres decidissin per mi. És que tots els projectes estan molt bé, però no els puc fer tots. I costa de deixar-ne algun. És un problema i un avantatge a la vegada.

—*Per cert, ¿com vas anar a parar a l'Institut del Teatre?*

—Doncs, mira, a Sabadell, d'on sóc, jo estudiava FP, per a ser mecànic de cotxes. I un dia vaig dir que això no era per mi, vaig parar un any, no ho vaig acabar i vaig decidir-ho finalment...

—*Vaja, que no anaves per nena de carrera...*

—No, no. Ni el BUP vaig fer. Però feia teatre i així m'hi vaig anar enganxant.

—*Amb el que dius, a l'Institut del Teatre segons quines matèries també et devien relliscar...*

—Jo hi he passat tres anys i em sembla que n'he aprofitat un cinquanta per cent. Hi ha molta palla.

—*Doncs, aviat duraran cinc anys els cursos, diuen...*

—No sé com ho ompliran, francament.

—*¿Massa teoria?*

—No, perquè de fet es fa pràctica en la major part.

—*Escolta... ¿se t'ha espatllat mai el cotxe?*

—Moltes vegades...

—*¿I què...?*

—Hi ha mecànics que ho fan molt bé.

—*¿I dels tres anys de FP, què en fem, doncs?*

—Això ja és a l'altre món...